

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ:
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΩΤΑΤΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΕΩΣ ΤΗΝ ΥΣΤΕΡΗ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ
ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ
2019 – 2020

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περιγράμματα Μαθημάτων

ΑΘΗΝΑ 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σεμινάρια Προϊστορικής Αρχαιολογίας

Θρησκεία και λατρευτικές πρακτικές στην προϊστορική Κρήτη και Κύπρο, με έμφαση στην Ύστερη Χαλκοκρατία	3
Ο sirArthurEvans και ο «Μινωικός πολιτισμός» του στο στόχαστρο της σύγχρονης κριτικής σκέψης.....	5
Θεωρητικές προσεγγίσεις στις έννοιες της αξίας και της κοινωνικής οργάνωσης.....	8
Το θαλάσσιο περιβάλλον: Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές προσεγγίσεις των ελληνικών θαλασσών	11
Μεθοδολογικά ζητήματα στην προσέγγιση και μελέτη προϊστορικών κεραμικών συνόλων	14
Η Μεσοελλαδική Εποχή –περίοδος κρίσης ή μεταμόρφωσης;	17
Ταφικά έθιμα και κοινωνική μνήμη. Παραδείγματα από τον Αιγαιακό χώρο και την ανατολική Μεσόγειο κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου	20

Σεμινάρια Κλασικής Αρχαιολογίας

Η αρχιτεκτονική της ηπειρωτικής Ελλάδας	23
<i>Creta Romana</i> : Όψεις της κρητικής αρχαιολογίας κατά τη Ρωμαϊκή περίοδο.....	25
Ο Πausanίας και η <i>Παλαιά Ελλάς</i> : περιήγησις, θεωρία, πολιτισμική μνήμη.....	28
Οικιστική αρχαιολογία	30

Σεμινάρια Αρχαίας Ιστορίας

Έγκλημα και τήρηση της τάξης στο ανατολικό τμήμα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.....	33
Ρωμαϊκή εξουσία και τοπικές κοινωνίες	35
Πολιτικά, κοινωνικά και θρησκευτικά φαινόμενα της ελληνιστικής εποχής: οι επιγραφικές μαρτυρίες	38
Τρέχοντα ερευνητικά προβλήματα ελληνιστικής και ρωμαϊκής ιστορίας.....	41

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Θρησκεία και λατρευτικές πρακτικές στην προϊστορική Κρήτη και Κύπρο, με έμφαση στην Ύστερη Χαλκοκρατία

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	1809	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θρησκεία και λατρευτικές πρακτικές στην προϊστορική Κρήτη και Κύπρο, με έμφαση στην Ύστερη Χαλκοκρατία.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεταπτυχιακό σεμινάριο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	OXI		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH133		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του σεμιναρίου αυτού είναι η διερεύνηση των θρησκευτικών αντιλήψεων και λατρευτικών πρακτικών των κοινωνιών της προϊστορικής Κρήτης και Κύπρου, ιδιαίτερα κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Το θέμα προσεγγίζεται σε δύο επίπεδα. Πρώτον, εξετάζονται τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα θέσεων, οι οποίες παραδοσιακά θεωρούνται ιεροί χώροι επί τη βάσει της δομής και της σκευής τους. Στη δομή εγγράφονται στοιχεία όπως η οργάνωση του χώρου και η παρουσία σταθερών κατασκευών με ιερό χαρακτήρα, ενώ στην σκευή περιλαμβάνονται κινητά ευρήματα με εξειδικευμένη χρήση, όπως πήλινα και λίθινα αγγεία, ειδώλια κατασκευασμένα από διάφορα υλικά και άλλα. Σε δεύτερο επίπεδο μελετώνται οι σχετικές παραστάσεις στην εικονογραφία και οι ποικίλες ερμηνείες που έχουν εκφραστεί αναφορικά με το περιεχόμενό τους. Στον όρο εικονογραφία συμπεριλαμβάνονται κυρίως οι απεικονίσεις στη μεγάλη ζωγραφική, τη σφραγιδογλυφία, τα πήλινα ομοιώματα και/ή παραστάσεις σε άλλα μέσα.

Σε αυτό το ευρύτερο πλαίσιο θα συζητηθούν μία σειρά προβλημάτων, όπως η ταύτιση των επίσημων και ανεπίσημων χώρων λατρείας, οι ιδιότητες της θεότητας ή των θεοτήτων, ο χαρακτήρας των τελετουργιών και η ενδεχόμενη σύνδεση της θρησκείας με τις ομάδες

άσκησης εξουσίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν το πρωτογενές αρχαιολογικό υλικό, σταθερά και κινητά ευρήματα, της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Κρήτη και την Κύπρο
- γνωρίζουν τους βασικούς θεματικούς κύκλους και προγράμματα της αιγαιακής εικονογραφίας, που σχετίζονται με την θρησκεία
- συγκρίνουν λατρευτικές πρακτικές στα δύο νησιά και να είναι σε θέση να διακρίνουν τυχόν διαφορές και ομοιότητες, σε επίπεδο ευρημάτων και συμβολισμών/ιδεολογίας
- εμβαθύνουν στη σημασία της θρησκείας στην ανάπτυξη και εξέλιξη της κοινωνίας σε επίπεδο πολιτικό/διοικητικό και οικονομικό

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ανάλυση και εμβάθυνση στα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα, στην εικονογραφία και στα κινητά ευρήματα της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Κρήτη και Κύπρο αντίστοιχα:
- -Ιεροί χώροι στην Κρήτη και Κύπρο (αρχιτεκτονική και σκευή)
- -Μινωικές τοιχογραφίες
- -Μυκηναϊκές τοιχογραφίες
- -Τοιχογραφίες του Ακρωτηρίου Θήρας
- -Σφραγιδολογία της Κρήτης και της Κύπρου και σε σχέση με την αντίστοιχη της Αιγύπτου και της Εγγύς Ανατολής
- Θρησκευτικά σύμβολα στην Κρήτη και την Κύπρο και η σημασία τους
- Θρησκευτικές πράξεις και τελετουργίες (επιφάνεια θεότητας, πομπές, διαβατήριες τελετές, αθλοπαιδιές κ.ά.)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr></thead><tbody><tr><td>Σεμιναριακές συναντήσεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Συνεργασία με τον διδάσκοντα</td><td>20</td></tr><tr><td>Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας</td><td>116</td></tr><tr><td>Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση</td><td>80</td></tr><tr><td>Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)</td><td>120</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>375</td></tr></tbody></table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Σεμιναριακές συναντήσεις	39	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	80	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120	Σύνολο Μαθήματος	375
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Σεμιναριακές συναντήσεις	39														
Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20														
Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116														
Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	80														
Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120														
Σύνολο Μαθήματος	375														

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική παρουσίαση της εργασίας (20%) II. Γραπτή τελική εργασία (80%) Το θέμα της εργασίας επιλέγεται κατόπιν συνεννοήσεως του φοιτητή με την διδάσκουσα
----------------------------	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- CMS (*Corpus der minoischen und mykenischen Siegel*), επιμ. F. Matz και Η. Biesantz, Berlin 1964-2000, Mainz 2002-.
- Betancourt, P. 2007. *Introduction to Aegean Art*. Philadelphia.
- Brecoulaki, H., J. Davis, L. Stocker και Sh. Stocker, επιμ. 2015. *Mycenaean Wall Painting in Context. New Discoveries, Old Finds Reconsidered*. Αθήνα.
- Hitchcock, L. 2000. *Minoan Architecture: A Contextual Analysis*. SIMA 155. Jonsered.
- Hägg, R., επιμ. 1997. *The Function of "Minoan Villa."* Stockholm.
- Hägg, R., και N. Marinatos, επιμ. 1987. *The Function of the Minoan Palaces*, Stockholm.
- Immerwahr, S. A. 1989. *Aegean Painting in the Bronze Age*, Philadelphia.
- Μαντζουράνη, Ε. 2001. *Η Αρχαιολογία της Προϊστορικής Κύπρου*, Αθήνα.
- Μαντζουράνη, Ε. 2002. *Προϊστορική Κρήτη - Τοπογραφία και Αρχιτεκτονική*, Αθήνα.
- Marinatos, N. 1993. *Minoan Religion: Ritual, Image and Symbol*, Columbia, South Carolina.
- Nilsson, M. 1998. *Minoan-Mycenaean Religion and its Survival in the Greek Religion*, Lund.
- Pararas, Y. 2008. *Immovable Offertory Installations in Late Bronze Age Cyprus*, SIMA Pocket-book 174, Säverlanden.
- Preziosi D. και L. Hitchcock, 1999. *Aegean Art and Architecture*, Oxford.
- Rutkowski, B. 1986. *The Cult Places of the Aegean*, New Haven – London.
- Webb J. M. 1999. *Ritual Architecture, Iconography and Practice in Cypriot Bronze Age*, SIMA Pocket-book 75. Jonsered.

Ο sirArthurEvans και ο «Μινωικός πολιτισμός» του στο στόχαστρο της σύγχρονης κριτικής σκέψης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ο sirArthurEvans και ο «Μινωικός πολιτισμός» του στο στόχαστρο της σύγχρονης κριτικής σκέψης		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3-4	5,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ARCH622	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του σεμιναρίου είναι να επανεξετάσει μερικές από τις ιδέες και ερμηνείες του Sir Arthur Evans για τον μινωικό πολιτισμό, κάτω από το πρίσμα των σύγχρονων αρχαιολογικών ανακαλύψεων και θεωριών. Ανάμεσα σε άλλα, θα συζητηθούν το ζήτημα της χρονολόγησης των διαφόρων περιόδων της κρητικής Πρωτοϊστορίας, το πρόβλημα της παρουσίας των Μυκηναίων στην Κρήτη, το ζήτημα της «μινωικής ειρήνης» και εκείνο της κυριαρχίας των Μινωιτών στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο, που οι επιστήμονες αποκάλεσαν «μινωική θαλασσοκρατία».</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Να συγκεντρώνουν, κριτικάρουν και αξιολογούν συγκριτικά ερμηνευτικές προσεγγίσεις για το ίδιο ζήτημα, υπό το φως νέων δεδομένων και με τη βοήθεια σύγχρονων θεωρητικών ρευμάτων. * Να αποκτήσουν τα απαραίτητα μεθοδολογικά εργαλεία για να προσεγγίζουν παρόμοια ζητήματα, που σχετίζονται με την οργάνωση, τη δομή και τη λειτουργία αρχαίων κοινοτήτων. * Να παρουσιάζουν τις εργασίες τους σε εξειδικευμένο ακροατήριο, με τη χρήση ψηφιακών μέσων.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμών • Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο προσφέρει τα μεθοδολογικά εργαλεία για την ερμηνεία πολιτισμικών φαινομένων που αναδεικνύονται από τη μελέτη υλικών καταλοίπων της Κρήτης κατά την Εποχή του Χαλκού. Επίσης, ασκεί τους φοιτητές στην κριτική σκέψη και την αξιολόγηση προσεγγίσεων που ορμώνται από διαφορετικά σημεία εκκίνησης.

Ειδικότερα, το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι επιγραμματικά το ακόλουθο:

1. Εισαγωγικά για τον Arthur Evans και την εποχή του.
2. Οι κύριοι άξονες πάνω στους οποίους στηρίχθηκε το οικοδόμημα του Evans για τον μινωικό πολιτισμό.
3. Ερμηνευτικά ζητήματα και μεθοδολογικές προσεγγίσεις του τότε και του σήμερα.
4. Η σύγχρονη κριτική σκέψη. «Κριτικάροντας» την κριτική.
5. Η αξία των ανασκαφικών δεδομένων και η σύνδεση υλικών καταλοίπων και θεωρητικών προτύπων.
6. Παραδείγματα μελέτης.
7. Παραδείγματα μελέτης.
8. Παρουσιάσεις εργασιών και συζήτηση επ' αυτών.
9. Παρουσιάσεις εργασιών και συζήτηση επ' αυτών.
10. Παρουσιάσεις εργασιών και συζήτηση επ' αυτών.

(4). ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	80
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προφορική παρουσίαση 2. Παράδοση γραπτής εργασίας Σε αυτές τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:<ol style="list-style-type: none"> 1. Δομή εργασίας 2. Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών 3. Διατύπωση βιβλιογραφίας 4. Γλωσσική έκφραση 5. Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική για τους συμμετέχοντες.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αλεξίου, Στ. 1980. Προανακτορικές ακροπόλεις της Κρήτης, *Πεπραγμένα Δ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου (1976)* Α1. 9-22. Αθήνα.
- Bintliff, J. L. 1983. Structuralism and Myth in Minoan Studies, *Antiquity* 58: 33-8.
- Driessen, J., I. Schoer και R. Laffineur, επιμ. 2002. *Monuments of Minos. Rethinking the Minoan Palaces*, Aegaeum 23, Liège: Université de Liège.
- Evans, A. 1921-35. *The Palace of Minos at Knossos*, I-IV. London.
- Evans, A. 1925. «The “Ring of Nestor”: A Glimpse into the Minoan After-World, and a Sepulchral Treasure of Gold Signet-Rings and Bead seals from Thisbê, Boiotia», *JHS* 45: 1-75.
- Klynne, A. 1998. Reconstruction of Knossos: artist’s impressions, archaeological evidence and wishful thinking, *JMA* 11: 206-29.
- MacGillivray, J. A. 2002. *Μινώταυρος (Minotaur)*. Αθήνα: Ωκεανίδα
- Marinatos, N. 2015. *Sir Arthur Evans and Minoan Crete. Creating the Vision of Knossos*. London: I. B. Tauris.
- Momigliano, N. 1996. Evans, Mackenzie and the History of the Palace at Knossos, *JHS* 116: 166-9.
- Niemeier, W. D. 1982. Mycenaean Knossos and the Age of Linear B, *SMEA* 23: 219-87.
- Niemeier, W. D. 1987. «On the Function of the “Throne Room” in the Palace of Knossos». Στο *The Function of Minoan Palaces*, επιμ. R. Hägg και N. Marinatos, 163-8. Stockholm: Svenska Institutet I Athen.
- Niemeier, W. D. 1988. «The Priest-King Fresco from Knossos». Στο *Problems in Greek Prehistory*, επιμ. E. B. French και K. A. Wardle, 235-44. Bristol: Bristol Classical Press.
- Palmer L. R. και J. Boardman. 1963. *On the Knossos Tablets*, Oxford: Clarendon Press.
- Starr, C. G. 1984. «Minoan Flower Lovers». Στο *Minoan Thalassocracy: Myth or Reality?*, επιμ. R. Hägg και N. Marinatos, 9-12. Stockholm: Svenska Institutet I Athen.
- Ζώης, Α. 1996. *Κνωσός-Τοεκστατικόόραμα*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Θεωρητικές προσεγγίσεις στις έννοιες της αξίας και της κοινωνικής οργάνωσης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρητικές προσεγγίσεις στις έννοιες της αξίας και της κοινωνικής οργάνωσης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ	

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες Επισκέψεις σε μουσεία και αρχ. χώρους	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με παρουσίαση και υποβολή εργασίας στα αγγλικά)	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH674/	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του σεμιναρίου είναι να εξετάσει μερικές από τις ιδέες της νεώτερης και σύγχρονης φιλοσοφίας που έχουν επηρεάσει την αρχαιολογική σκέψη, καθώς αφορούν τη σχέση του ανθρώπου με τον υλικό πολιτισμό. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις έννοιες του εμπορεύματος και των εμπορικών ανταλλαγών, του δώρου και των κοινωνικών σχέσεων και κατ' επέκταση του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας της κοινωνίας. Το σεμινάριο καλύπτει μέσω ενδεικτικών αναγνωσμάτων τη σκέψη των Μαρξ, Μωσ, Γκοντελιέ, Φουκώ, Μπουρντιέ, Γκίντενς, Λατούρ, ΝτεΛάντα. Οι φοιτήτριες/φοιτητές συζητούν τις απόψεις των παραπάνω καθ'αυτές και βρίσκουν συναφή αρχαιολογικά παραδείγματα εφαρμογής τους σχετικά με το προϊστορικό Αιγαίο.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν το έργο σημαντικών φιλοσόφων της νεώτερης και σύγχρονης εποχής • έχουν εξοικειωθεί με κύριες φιλοσοφικές έννοιες που έχουν επηρεάσει τη θεωρία της αρχαιολογίας • συγκρίνουν διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις των ίδιων εννοιών-κλειδιών για την κατανόηση της ανθρώπινης κατάστασης και της οργάνωσης και λειτουργίας της κοινωνίας • εμβαθύνουν στη σημασία της θεωρίας στη συγκρότηση της αρχαιολογικής σκέψης και ειδικότερα στους τρόπους με τους οποίους συγκροτούνται οι ερμηνείες των αρχαιολογικών δεδομένων • πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο της θεωρίας της αρχαιολογίας • γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
- Η έννοια της αξίας κατά Μαρξ
- Η έννοια του δώρου κατά τον Μωσ
- Η έννοια του δώρου κατά τον Γκοντελιέ
- Η έννοια των μη απαλλοτριώσιμων αγαθών της Weiner
- Δώρο και αξία στο έργο του Graeber
- Λόγος και κοινωνία κατά Φουκώ
- Η έννοια της πρακτικής δράσης και του συμβολικού κεφαλαίου κατά Μπουρντιέ
- Η έννοια της δραστηριότητας κατά Γκίντενς
- Η έννοια του δικτύου δρώντων κατά Λατούρ
- Η έννοια του συμπλήματος (assemblage) κατά ΝτεΛάντα
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	85
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bourdieu, P. 1977. *Outline of a theory of practice* (μετάφραση R. Nice). Καίμπριτζ: Cambridge University Press.
- DeLanda, M. 2016. *Assemblage theory*. Εδιμβούργο: Edinburgh University Press.

- Foucault, M., 1991. *Η τάξη του λόγου: εναρκτήριο μάθημα στο Collège de France-1970* (μετάφραση Χ. Χρηστίδης, Μ. Μαϊδάτσης). Αθήνα: Ηριδανός.
- Giddens, A. 1984. *The constitution of society: outline of the theory of structuration*. Καίμπριτζ: Polity Press.
- Godelier, M. 2003. *Το αίνιγμα του δώρου* (Μετάφραση Α. Αγγελίδου). Αθήνα: Gutenberg.
- Graeber, D. 2001. *Toward an anthropological theory of value. The false coin of our own dreams*. Νέα Υόρκη και Houndmill: Palgrave.
- Hitchcock, L. 2008. *Theory for Classics: A Student's Guide*. Λονδίνο και Νέα Υόρκη: Routledge
- Latour, B. 2005. *Reassembling the social: an introduction to actor-network-theory*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Marx K. 1978. *Κριτική της πολιτικής οικονομίας* (μετάφραση Φ. Φωτίου). Αθήνα: Θεμέλιο.
- Mauss, M. 1979. *Το δώρο: μορφές και λειτουργίες της ανταλλαγής στις αρχαϊκές κοινωνίες* (μετάφραση Α. Σταματοπούλου-Παραδέλλη). Αθήνα: Καστανιώτης.
- Weiner, A. 1992. *Inalienable possessions. The paradox of keeping-while giving*. Los Angeles: UCLA Press.

Το θαλάσσιο περιβάλλον: Το θαλάσσιο περιβάλλον: Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές και προσεγγίσεις των ελληνικών θαλασσών

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) Γενικά

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Το θαλάσσιο περιβάλλον: Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές και προσεγγίσεις των ελληνικών θαλασσών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Για τον αρχαιολόγο είναι πολύ σημαντική η γνώση των βασικών γεωλογικών παραγόντων που επηρεάζουν τη ζωή και τη δράση του ανθρώπου και των ζώντων οργανισμών πάνω στη γη αλλά και μέσα στο νερό. Στο σεμινάριο θα εξετασθούν οι μέθοδοι τηλεπισκόπησης των θαλασσών και οι εφαρμογές άλλες στην προϊστορική αρχαιολογία. Οι μεταβολές άλλες στάθμης άλλες θάλασσας είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα καθώς κατά άλλες προϊστορικούς χρόνους έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην μετακίνηση αγαθών και ιδεών, στην ανάπτυξη ή εγκατάλειψη παράκτιων οικισμών.

Methods for studying marine organisms (fish, molluscs) for the interpretation of these bioarcheological residues and their contribution to archaeological research will also be presented.

At the end of the seminar students will follow a seminar in the Argo-Saronicos Gulf, (co-organized by the Laboratory of Marine Geology & Physical Oceanography of Patras University and the Ephorate of Underwater Antiquities), about the use of remote sensing (aerial and underwater) surveying methodologies. (for more details e-class).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, και, έως ένα βαθμό, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος
- Να προσεγγίζουν με κριτικό πνεύμα τα δημοσιευμένα πρωτογενή αρχαιολογικά δεδομένα μέσα από συγκεκριμένα θεωρητικά και ερμηνευτικά σχήματα
- Εκπονούν συνθετικές εργασίες σε μορφή δημοσιεύσιμη για επιστημονικά αρχαιολογικά περιοδικά
- Γνωρίζουν σε βάθος τα ζητήματα που σχετίζονται με το θαλάσσιο περιβάλλον και την επίδρασή τους στις ανθρώπινες δραστηριότητες.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμών
- Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Περιβαλλοντική Αρχαιολογία
2. Γεωαρχαιολογία, Γεωμορφολογία και Τηλεπισκόπηση
3. Βιοαρχαιολογία

4. Ενάλια Αρχαιολογία
5. Μέθοδοι θαλάσσιας τηλεπισκόπησης
6. Ανασύσταση περιβάλλοντος: θαλασσινά τοπία
7. Αρχαιοπεριβαλλοντικά παραδείγματα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις (6μ X 3ω)	18
	Προφορικές παρουσιάσεις (7μX3ω)	21
	Πρακτική άσκηση στο πεδίο	36
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας (30μX4ω)	120
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη και εκπόνηση σεμιναριακής εργασίας (30μX6ω)	180
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προφορική παρουσίαση 2. Παράδοση γραπτής εργασίας <p>Σε αυτές τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Δομή εργασίας ○ Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών ○ Χρήση βιβλιογραφίας ○ Γλωσσική έκφραση ○ Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Allen, K.M.S., S.W. Green, και E.B.W. Zubrow. 1990. *Interpretingspace: GIS and archaeology*. London.
- Αλματζή, Α. 2000. “Γενικά για λιμναίους οικισμούς.” *Επτάκυκλος* 15: 82-6.
- Battarbee, R.W. 1988. “The use of Diatom Analysis in Archaeology: A review.” *JAS* 15: 621-44.
- Bocquet, A. 1984. *Archéologie des lacs et des rivières*. Annecy: Musée d’Annecy.
- Brown, A.G. 1997. *Alluvial geoarchaeology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Courty, M.A., P. Goldberg, και R. Macphail. 1989. *Soils and micromorphology in archaeology*. Cambridge: Cambridge Manuals in Archaeology.

- Dincauze, D.F. 2000. *Environmental Archaeology. Principles and Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ευθυμίουπουλος, Η., και Μ. Μοδινός. επιμ. 2000. *Το θαλάσσιο περιβάλλον*. Αθήνα: Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Ερευνών (ΔΙΠΕ) / Ελληνικά γράμματα.
- Harrison S.P., και G. Digerfeldt. 1993. "European lakes as palaeohydrological and palaeoclimatic indicators." *Quaternary Science Reviews* 12: 233-48.
- Hassan, F. 1979. "Geoarchaeology: The geologist and archaeology." *American Antiquity* 44: 207-70.
- Higgins, M.D., και R. Higgins. 1996. *Geological companion to Greece and the Aegean*. NY / London: Cornell University. Press / Duckworth Publishers, Ithaca.
- Jones, R.E., B.S.J. Isserlin, V. Karastathis, S.P. Papamarinopoulos, και G.E. Syrides, et al., 2000. "Exploration of the Canal of Xerxes, Northern Greece: the role of Geophysical and other techniques." *Archaeological Prospection* 7: 147-70.
- Καραλή, Λ. 2005. *Περιβαλλοντική Αρχαιολογία*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Καραλή, Λ., και Γ. Φερεντίνος. επιμ. 2015. *Τετράδια Γεωαρχαιολογίας*. Συλλογικό έργο. Αθήνα: ΟΛΚΟΣ.
- Karastathis, V.K., S. Papamarinopoulos και R.E. Jones. 2001. "2-D velocity structure of the buried ancient canal of Xerxes; an application of seismic methods in archaeology." *Journal of Applied Geophysics* 47: 29-43.
- Kraft, J.C. et al., 1977. "Palaeogeographic reconstructions of coastal Aegean archaeological sites." *Science* 195: 941-47.
- Kraft, J., G. Rapp, J. Gifford και S. Aschenbrenner. 2005. "Coastal Change and Archaeological Settings in Elis." *Hesperia* 74: 1-39.
- Raikes, R., και L. Water. 1984. *Weather and prehistory*. 2nd ed. N. Jersey.

Μεθοδολογικά ζητήματα στην προσέγγιση και μελέτη προϊστορικών κεραμικών συνόλων

Β. ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογικά ζητήματα στην προσέγγιση και μελέτη προϊστορικών κεραμικών συνόλων	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες Επισκέψεις σε μουσεία και αρχ. χώρους	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με παρουσίαση και υποβολή εργασίας στα αγγλικά)	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH376/	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Θέμα του σεμιναρίου είναι η κριτική προσέγγιση των μεθόδων που έχουν εφαρμοστεί τις τελευταίες δεκαετίες στη μελέτη κεραμικών συνόλων της αιγαιακής προϊστορίας, με έμφαση στην Πρώιμη και στη Μέση Εποχή του Χαλκού. Σκοπός αυτής της κριτικής είναι η διαμόρφωση συνδυασμένων μεθόδων προσέγγισης, οι οποίες εκτός από την παραδοσιακή τυπολογική μελέτη (σχήματα και κεραμικοί ρυθμοί) θα περιλαμβάνουν επίσης:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) τη μακροσκοπική αναγνώριση των κεραμικών υλών 2) τη μελέτη της τεχνολογίας κατασκευής 3) τις μεθόδους αρχαιομετρικών αναλύσεων και τα κριτήρια επιλογής των δειγμάτων 4) την συγκεκριμένη προσέγγιση με βάση το πλαίσιο εύρεσης και χρήσης της κεραμικής 5) τη μελέτη και ερμηνεία της γεωγραφικής κατανομής των κεραμικών 6) την εφαρμογή στατιστικών αναλύσεων σε μεγάλα κεραμικά σύνολα <p>Τα αποτελέσματα των παραπάνω συνδυασμένων μεθόδων προσέγγισης θα χρησιμοποιηθούν για τη μελέτη των κοινωνικών παραμέτρων της παραγωγής, χρήσης και διακίνησης των αρχαίων κεραμικών, και την αξία της μελέτης των κεραμικών συνόλων για την ανασύνθεση ζητημάτων όπως η τεχνική εξειδίκευση, η οικονομία, και η κοινωνικοπολιτική οργάνωση των κοινοτήτων του προϊστορικού Αιγαίου.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, και, έως ένα βαθμό, πρωτότυπη έρευνα με τη μελέτη προϊστορικών κεραμικών συνόλων • Να προσεγγίζουν με κριτικό πνεύμα τα δημοσιευμένα πρωτογενή αρχαιολογικά δεδομένα • Εκπονούν συνθετικές εργασίες σε μορφή δημοσιεύσιμη για επιστημονικά αρχαιολογικά περιοδικά • Γνωρίζουν σε βάθος τα ζητήματα που σχετίζονται με την παραγωγή, χρήση και διακίνηση αρχαίων κεραμικών
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none">
• Τεχνικές οδηγίες για την εκπόνηση εργασιών
• Τυπολογική μελέτη κεραμικών συνόλων (σχήματα και ρυθμοί)
• Τεχνολογία κατασκευής προϊστορικών κεραμικών
• Μέθοδοι αρχαιομετρικών αναλύσεων
• Συγκριμενική προσέγγιση κεραμικών συνόλων
• Εφαρμογή στατιστικών αναλύσεων σε μεγάλα κεραμικά σύνολα
• Η αξία της μελέτης των κεραμικών συνόλων για την ανασύνθεση ζητημάτων όπως η τεχνική εξειδίκευση, η οικονομία, και η κοινωνικοπολιτική οργάνωση των κοινοτήτων του προϊστορικού Αιγαίου.
• Παρακολούθηση εργασιών
• Παρουσιάσεις εργασιών
--

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους	11
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	30
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none">
• Costin, C.L. 1991. «Craft Specialization: Issues in defining, documenting, and explaining the organization of production». <i>Archaeological Method and Theory</i> 3: 1-56.
• Dobres, M.-A. και C.R. Hoffman 1999. <i>The Social Dynamics of Technology. Practice, Politics and World Views</i>. Washington and London: Smithsonian Institution Press.
• Orton, C. και Hughes M. 2013. <i>Pottery in Archaeology</i>. Cambridge: Cambridge University Press.
• Νοδάρου, Ε. 2011. «Ανάλυση αρχαίας κεραμικής: Χαρακτηρισμός, προέλευση,
--

τεχνολογία». Στο *Αρχαιο-υλικά*, επιμ. Ι. Λυριτζής και Ν. Ζαχαριάς, 63-101. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

- Prudence Rice, M. 1987. *Pottery analysis, a sourcebook*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Quinn, P. 2013. *Ceramic Petrography: The Interpretation of Archaeological Pottery & Related Artefacts in Thin Section*. Oxford: Archaeopress.
- Rye, O.S. 1981. *Pottery. Technology, principles and reconstruction*. Washington: Traxacum.
- Skibo, J.M. 2013. *Understanding Pottery Function*. New York: Springer.

Η Μεσοελλαδική Εποχή –περίοδος κρίσης ή μεταμόρφωσης;

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	1810	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Μεσοελλαδική Εποχή –περίοδος κρίσης ή μεταμόρφωσης;		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά ή τα γαλλικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ARCH476		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στο μάθημα διερευνώνται δεδομένα και θεωρίες για το τέλος της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού και για την αρχή της Μέσης Εποχής του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα. Συζητείται ο χαρακτήρας της Μέσης Εποχής του Χαλκού, και ζητήματα οικονομικών και κοινωνικών δομών μέσα από την παρουσίαση της τοπογραφίας, της οικιστικής και ταφικής

αρχιτεκτονικής, των ταφικών εθίμων, της κεραμικής. Αναλύονται θεωρίες για το τέλος της Μέσης Εποχής του Χαλκού και για τις διαδικασίες μετάβασης στον Μυκηναϊκό πολιτισμό.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν σε βάθος τον χαρακτήρα της Μέσης Εποχής του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα στις διάφορες εκφάνσεις του και τα επιστημονικά ζητήματα που σχετίζονται με την μετάβαση από την Πρώιμη στη Μέση και από την Μέση στην Ύστερη Εποχή του Χαλκού.
- Γνωρίζουν τις παραμέτρους και την διαδικασία των κοινωνικών μεταμορφώσεων κατά την ανάδυση του Μυκηναϊκού πολιτισμού.
- Γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.
- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη και πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αυτό αντικείμενο
- Συγγράφουν εργασία ασκούμενοι στη χρήση της επιστημονικής μεθοδολογίας και δεοντολογίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Αυτόνομη εργασία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παρουσίαση δεδομένων και ερωτημάτων για την εποχή.
- Ανάλυση και συζήτηση των επιστημονικών ζητημάτων που αφορούν την εποχή: αρχή και τέλος, χαρακτήρας, ιδιαιτερότητες, εξέλιξη.
- Μεθοδολογία της συγγραφής εργασιών.
- Προσωπική επαφή με τους φοιτητές για την παρακολούθηση των εργασιών τους στα στάδια της έρευνας και της συγγραφής.
- Προφορικές παρουσιάσεις των εργασιών και συζήτηση.

(4). ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία μετονδιδάσκοντα	20
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	80
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120

	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Προφορική παρουσίαση - Παράδοση γραπτής εργασίας Σε αυτές τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:</p> <p>Δομή εργασίας Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών Διατύπωση βιβλιογραφίας Γλωσσική έκφραση Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική για τους συμμετέχοντες.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Boyd, M. 2002. *Middle Helladic and Early Mycenaean Mortuary Practices in the Southern and Western Peloponnese*, BAR-IS 1009. Oxford.
- Buck, R.J. 1964. "Middle Helladic Matt-painted Pottery". *Hesperia* 33: 231-313.
- Cline, E. επιμ. 2010. *The Oxford Handbook of the Bronze Age Aegean*, Oxford: Oxford University Press.
- Felten, Fl., Gaus, W. και R. Smetana, επιμ.. 2007. *Middle Helladic Pottery and Synchronisms*, Proceedings of the International Workshop held at Salzburg, Oct. 31st - Nov. 2nd, 2004. Wien: Österreichische Akademie der Wissenschaften.
- Forsen, J. 1997. *The Twilight of the Early Helladics. A study of the disturbances in East, Central and Southern Greece towards the end of the Early Bronze Age*. Jonsered.
- Kilian-Dirlmeier, I. 1995. «Reiche Gräber der mittelhelladischen Zeit». Στο *Politeia. Society and State in the Aegean Bronze Age, Proceedings of the 5th International Aegean Conference, University of Heidelberg, Archäologisches Institut, 10-13 April, 1994*, Τόμος I, επιμ. R. Laffineur και W.-D. Niemeier, *Aegaeum* 12, 49-53. Université de Liège.
- Κορρές, Γ. 1979-1984. «Ο τύμβος της Βοϊδοκοιλιάς και η γένεσις του τύπου του θολωτού τάφου της Ηπειρωτικής Ελλάδος». *Αρχαιολογικά Διατριβαί επί θεμάτων της Εποχής του Χαλκού*. Αθηνά 21, Εν Αθήναις.
- Laffineur, R. επιμ. 1989. *Transition. Le monde égéen du Bronze moyen au Bronze récent, Actes de la deuxième Rencontre égéenne internationale de l'Université de Liège, 18-20 avril 1988*, *Aegaeum* 3. Liège: Université de Liège.
- Nordquist, G. 1987. *A Middle Helladic Village. Asine in the Argolid*. Uppsala.
- Papadimitriou, N. 2001. *Built Chamber Tombs of Middle and Late Bronze Age Date in Mainland Greece and the Islands*, BAR International Series 925. Oxford
- Pelon, Ol. 1986. *Tholoi, Tumuli et Cercles Funéraires*. Paris.
- Philippa-Touchais, A., G. Touchais, S. Voutsakikαι J. Wright, επιμ. 2010. *MESO-HELLADIKΑ - ΜΕΣΟΕΛΛΑΔΙΚΑ, La Grèce continentale au Bronze Moyen – Ηπειρωτική Ελλάδα στη Μέση Εποχή του Χαλκού – The Greek Mainland in the Middle Bronze Age*, Actes du colloque international organisé par l'École Française d'Athènes en collaboration avec l'American School of Classical Studies at Athens et le Netherlands Institute in Athens, Athènes, 8-12 mars 2006, *BCH Supplément* 52.
- Rutter, J.B. και S. 1976. *The Transition to Mycenaean. A stratified Middle Helladic II to Late Helladic IIA Pottery Sequence from Ayios Stephanos in Laconia*, *Monumenta Archaeologica* 4, The Institute of Archaeology, The University of California, Los Angeles.
- Wiersma, C. 2014. *Building the Bronze Age: Architectural and Social Change on the Greek Mainland during Early Helladic III, Middle Helladic and Late Helladic I*. Oxford: Archaeopress.
- Wiersma, C., και S. Voutsaki, επιμ. 2017. *Social Change in Aegean Prehistory*. Oxford - Philadelphia: Oxbow Books.

Ταφικά έθιμα και κοινωνική μνήμη. Παραδείγματα από τον Αιγαιακό χώρο και την ανατολική Μεσόγειο κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1.) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ταφικά έθιμα και οι αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην ανατολική Μεσόγειο κατά την Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεταπτυχιακό σεμινάριο	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH740	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του σεμιναρίου θα αποτελέσει η μελέτη των ταφικών εθίμων στο Αιγαίο και την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου (Ανατολία, Κύπρος, Συροπαλαιστίνη, Αίγυπτος). Τα αρχαιολογικά δεδομένα θα συνδεθούν με διαθέσιμα κείμενα που αντικατοπτρίζουν τις αντιλήψεις των κοινωνικών ομάδων της περιόδου σχετικά με τον Κάτω Κόσμο και την μεταθανάτια ύπαρξη. Επιπλέον, θα αναλυθούν ζητήματα σχετικά με την κοινωνική μνήμη και τις στρατηγικές εκμετάλλευσής της μέσω των ταφικών τελετουργικών, καθώς και το θέμα της αναδιαπραγμάτευσης ταυτοτήτων όπως αυτές απηχούνται από τα ταφικά έθιμα γενικότερα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία και ερευνητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου
- Να εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, αξιοποιώντας μεθόδους άλλων επιστημονικών κλάδων
- Να χειρίζονται σύνθετες θεωρητικές έννοιες από τον ευρύτερο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών
- Να αναλύουν θεωρητικά συγκεκριμένα παραδείγματα της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ταφικές πρακτικές στην Αίγυπτο
- Αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην Αίγυπτο κατά την 3η-2η χιλιετία π.Χ.
- Κοινωνική ιεραρχία και ταφικές πρακτικές στην Αίγυπτο
- Μαγεία στην αρχαία Αίγυπτο
- Αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην Μεσοποταμία κατά την 3η-2η χιλιετία π.Χ.
- Θεοί και δαίμονες του Κάτω Κόσμου στην αρχαία Μεσοποταμία
- Το βασιλικό νεκροταφείο της Ur (3η χιλιετία π.Χ.)
- Ταφικές πρακτικές στην Ανατολία κατά την Νεολιθική και Χαλκολιθική Περίοδο
- Ταφικές πρακτικές στην Ανατολία κατά την 3η και 2η χιλιετία π.Χ.
- Το φαινόμενο της καύσης των νεκρών στην Ανατολία και το Αιγαίο κατά την ΥΕΧ και την ΠΕΣ
- Ταφικές πρακτικές στη Συροπαλαιστίνη κατά την Νεολιθική και Χαλκολιθική Περίοδο
- Ταφικές πρακτικές στην βόρεια Συρία κατά την 3η και 2η χιλιετία π.Χ.
- Αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην Παλαιά Διαθήκη
- Ταφικές πρακτικές στην Κύπρο και το Αιγαίο

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη	80

	μελέτη / σύνθεση	
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική παρουσίαση της εργασίας II. Γραπτή τελική εργασία	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alcock, S.E. 2002. *Archaeologies of the Greek Past. Landscapes, Monuments, and Memories*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Antonaccio, C.M. 1994. «Contesting the past: hero cult, tomb cult and epic in early Greece». *AJA* 98: 389-410.
- Assmann, J. 2005. *Death and Salvation in Ancient Egypt*. London: Cornell University Press.
- Bremer, J. M., Th.P.J. van den Hout, και R. Peters, επιμ. 1994. *Hidden Futures. Death and Immortality in Ancient Egypt, Anatolia, the Classical, Biblical and Arabic-Islamic World*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Button, S. 2007. «Mortuary studies, memory and the Mycenaean polity». Στο *Negotiating the Past in the Past: Identity, Memory and Landscape in Archaeological Research*, επιμ. N. Yoffee. 76-103. Tucson: University of Arizona Press.
- Cohen, A. C. 2005. *Death rituals, ideology, and the development of early Mesopotamian kingship: toward a new understanding of Iraq's royal cemetery of Ur*. Leiden: Brill.
- Galaty, M.L. 2018. *Memory and Nation Building. From Ancient Times to the Islamic State*. Maryland: Rowman&Littlefield.
- Hamilakis, Y. 1998. Eating the dead: mortuary feasting and the politics of memory in the Aegean Bronze Age societies. Στο *Cemetery and Society in the Aegean Bronze Age*, επιμ. K. Branigan. *Sheffield Studies in Aegean Archaeology* I, 115-32. Sheffield: Sheffield University Press.
- Ikram, S. 2003. *Death and Burial in Ancient Egypt*. London: Longman.
- Katz, D. 2003. *The Image of the Netherworld in Sumerian Sources*. Bethesda (MD): CDL Press.
- Kopanias, K. υπ. εκδ. «Paradise Lost. The Image of the Netherworld in the Near East». Στο *Athanasia, Immortality: The Earthly World, the Celestial World and the Underworld in the Mediterranean from the Late Bronze Age to Early Iron Age, 29 May-1 June 2009, Rhodes*, επιμ. N. Stampolidis. 169-79.
- Laneri, N., και E.F. Morris, επιμ. 2007. Performing death: social analyses of funerary traditions in the ancient Near East and Mediterranean, University of Chicago Oriental Institute seminars. Chicago: Chicago: The Oriental Institute.
- Richards, J.E. 2005. *Society and Death in Ancient Egypt: Mortuary Landscapes of the Middle Kingdom*. Cambridge & New York: Cambridge University Press.
- Rowlands, M. 1993. «The role of memory in the transmission of culture». *World Archaeology* 25: 141-51.
- Sourvinou-Inwood, C. 1995. *"Reading" Greek Death. To the End of the Classical Period*. Oxford: Clarendon Press.
- Taylor, J. H. 2001. *Death and Afterlife in Ancient Egypt*. London: British Museum Press.
- Van Dyke, R. M., και S. E. Alcock. 2003. «Archaeologies of memory: an introduction». Στο *Archaeologies of Memory*, επιμ. R.M. van Dyke και S. E. Alcock 1-13. Oxford: Blackwell.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Η αρχιτεκτονική της ηπειρωτικής Ελλάδας

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η αρχιτεκτονική της ηπειρωτικής Ελλάδας	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεταπτυχιακό σεμινάριο	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH.../	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξοικείωση με την αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική της Στερεάς Ελλάδος. Το πεδίο είναι ευρύτατο. Στόχος του μαθήματος είναι η κριτική ανάλυση των δημοσιεύσεων και των φαινομένων τα οποία καθορίζουν τα μνημεία. Η πραγμάτευση γίνεται με βάση τις γνωστές στην αρχαιολογία μεθόδους, με τη σύγκριση και τα παράλληλα.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν τα κύρια ελληνικά μνημεία της Στερεάς Ελλάδος • εντοπίζουν και να αξιολογούν κριτικά το θεωρητικό υπόβαθρο των υπαρχόντων αναλύσεων • διακρίνουν, να αξιολογούν και να είναι σε θέση να αξιοποιούν ερμηνευτικά διαφορετικούς αρχιτεκτονικούς τύπους και προτεινόμενες αποκαταστάσεις • γνωρίσουν τις κινήσεις των μεγάλων σχολών στη Στερεά Ελλάδα (Αττικό, Βοιωτικό, Μακεδονικό, Περγαμηνό, νησιωτικά εργαστήρια, κ.ά.)

Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Αυτόνομη εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή. Το πανόραμα των αρχαιολογικών χώρων της Στερεάς Ελλάδος 2. Εισαγωγή Β. Το πανόραμα των αρχαιολογικών χώρων της Στερεάς Ελλάδος Β 3. Η σύγχρονη έρευνα και οι μετρητικές και ερμηνευτικές μέθοδοι 4. Φαινόμενα στην δωρική αρχιτεκτονική της Αττικής, Πελ/σου και Μακεδονίας 5. Ανάλυση της προόδου των εργασιών 6. Ανάλυση της προόδου των εργασιών 7. Ανάλυση της προόδου των εργασιών 8. Ανάλυση της προόδου των εργασιών 9. Ανάλυση της προόδου των εργασιών 10. Παρουσίαση εργασιών - συζήτηση 11. Παρουσίαση εργασιών - συζήτηση 12. Παρουσίαση εργασιών - συζήτηση 13. Παρουσίαση εργασιών - συζήτηση
--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	116
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	80

	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	120
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<i>I. Εκπόνηση Ατομικής ή Ομαδικής Εργασίας</i>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Amandry, P. και E. Hansen 2010. <i>Le Temple D'Apollon du IV siècle</i>, FdD 14, 2. Paris: De Boccard. • Auberson, P. 1976. «Le temple de Dionysos». Στο <i>Eretria, Fouilles et recherches V</i>, επιμ. A. Hurst, J.-P. Desceudres και P. Auberson, 59–67. Berne: Franke. • Audiat, J. 1933. <i>Le Trésor des Athéniens</i>, FdD 2, 1, 2. Paris: de Boccard. • Dyggve, E. 1948. <i>Das Laphrion, der Tempelbezirk von Kalydon</i>. Copenhagen: E. Musnkaard. • Kanellopoulos, C., και Petrakis, M. 2018. «Cella Alignment and Fourth Century BC Doric Peripteral Temple Architecture in Mainland Greece». <i>OpAthRom</i> 11:169 -200. • Κεραμόπουλλος, Α. 1917. «Όναός του Ἰσμηνίου Απόλλωνος». <i>ΑΔ</i> 3:34-79. • Knell, H. 1973. «Der Artemistempel in Kalydon und der Poseidontempel in Molykreion. Eine Untersuchung Vergleichende». <i>AA</i> 1973:448-61. • Ορλάνδος, Α. 1915. «Όναός του Ἄπολλωνος Πτώου». <i>ΑΔ</i> 1:94-110. • Ορλάνδος, Α. 1922-1925. «Άνασκαφαί εν Μολυκρείω τῆς Αἰτωλίας». <i>ΑΔ Παράρτημα</i>: 55-64. • Ορλάνδος, Α. 1923. «Ό εν Στράτω τῆς Ἄκαρνανίας ναός του Διός». <i>ΑΔ</i> 8:1-51. • Pakkanen, J. 2004. «The Temple of Zeus at Stratos: New Observations on the Building Design». <i>Arctos</i> 38:95-121. • Partida, E. 2000. <i>The Treasuries at Delphi. An Architectural Study</i>, SIMA 160. Jonsered: Paul Astrom. • Schachter, A. 1981-1994. <i>Cults of Boiotia</i>, BICS Supplement 38. London: University of London.

Creta romana: Όψεις της κρητικής αρχαιολογίας κατά τη Ρωμαϊκή περίοδο

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τοπικά εργαστήρια γλυπτικής στη Ρωμαϊκή Ελλάδα	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες	3	15

Επισκέψεις σε Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH546	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του σεμιναρίου είναι η εξέταση των αρχαιολογικών καταλοίπων της Κρήτης από την κατάληψη από τους Ρωμαίους το 67 π.Χ. μέχρι τον ισχυρό σεισμό του 365 μ.Χ., τη δεύτερη περίοδο ακμής του νησιού. Μετά από σύντομη επισκόπηση της ιστορίας και αρχαιολογίας της Κρήτης κατά τους κλασικούς και ελληνιστικούς χρόνους, θα εξετασθούν τα νέα ιστορικά δεδομένα, κυρίως της ίδρυσης της Επαρχίας Κρήτης και Κυρηναϊκής με έδρα την κρητική Γόρτυνα, και της ρωμαϊκής αποικίας της Κνωσού. Πώς επέδρασαν αυτά στην αστική και αγροτική οργάνωση και ζωή, αλλά και στην τέχνη, με έμφαση στην γλυπτική;</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανοούν τις αλλαγές που έφερε η μετατροπή της Κρήτης σε ρωμαϊκή επαρχία, • αντιλαμβάνονται τις διαφοροποιήσεις στη γλυπτική παραγωγή ανάμεσα στις διάφορες περιοχές και στα τοπικά εργαστήρια (κυρίως) γλυπτικής, • διακρίνουν τις επιρροές των κύριων καλλιτεχνικών κέντρων στην τοπική παραγωγή, • κατανοούν την σημασία του εμπορικών/θαλάσσιων οδών στην ανάπτυξη, • πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο, • γνωρίζουν σε βάθος τα σωζόμενα μνημεία και τα σχετικά κείμενα, • γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών • Σύντομο ιστορικό διάγραμμα • Θεωρητικές / ιστορικές προσεγγίσεις: τι συμβαίνει στην Κρήτη κατά τη ρωμαϊκή περίοδο; • Σύγχρονες τάσεις στην έρευνα μετά από την παρουσίαση μελετών σε εξέλιξη. • Παρακολούθηση εργασιών
--

- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους	10
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	30
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.	

(6) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bechert, T. 2011. *Kreta in römischer Zeit. Zaberns Bildbände zur Archäologie*. Darmstadt / Mainz: Philip von Zabern.
- Cadogan, G., E. Hatzakikaki A. Vasilakis, επιμ. 2004. *Knossos: Palace, City, State*. BSA, Studies 12, ιδίως 451-91. London: British School at Athens.
- Chaniotis, A. 2008. «What Difference Did Rome Make? The Cretans and the Roman Empire». Στο *The Province Strikes Back. Imperial Dynamics in the Eastern Mediterranean*, Papers and Monographs of the Finnish Institute at Athens 13, επιμ. B. Forsén και G. Salmeri, 83-105. Helsinki: Foundation of the Finnish Institute at Athens.
- Chaniotis, A., επιμ. 1999. *From Minoan Farmers to Roman Traders. Sidelights on the Economy of Ancient Crete*. Stuttgart: Steiner.
- Francis, J. E. και A. Kouremenos, επιμ. 2016. *Roman Crete: New Perspectives*. Oxford: Oxbow Books.
- Καραναστάση, Π. 2012. «Η πλαστική της Κρήτης στην αυτοκρατορική περίοδο». Στο *Κλασική παράδοση και νεωτερικά στοιχεία στην πλαστική της ρωμαϊκής Ελλάδας. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Θεσσαλονίκης, 7-9 Μαΐου 2009*, επιμ. Θ. Στεφανίδου-Τιβεριού, Π. Καραναστάση και Δ. Δαμάσκος, 433-50. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Καραναστάση, Π., Θ. Στεφανίδου-Τιβεριού και Δ. Δαμάσκος, επιμ. 2018. *Γλυπτική και κοινωνία στη ρωμαϊκή Ελλάδα: καλλιτεχνικά προϊόντα, κοινωνικές προβολές*. Διεθνές

Συνέδριο, Ρέθυμνο, 26-28 Σεπτεμβρίου 2014. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress.

- Lagogianni-Georgakarakos, M. 2002. *Die römischen Porträts Kretas I. Bezirk Heraklion. CSIR Griechenland VI*, 1. Athen: Akademie von Athen
- Livadioti, M. και I. Symiakaki I., επιμ. 2004. *Creta romana e protobizantina. Atti del Congresso internazionale, Iraklion 2000*. Padova: Bottega d'Erasmus..
- Μαρκουλάκη, Σ. 2009. «ΑριστοκρατικέςεπαύσειςστηνελληνορωμαϊκήΚίσαμο». Στο *Ubidubiumlibertas. Τιμητικός τόμος για τον Καθηγητή Ν. Φαράκλα*, επιμ. Χ. Λούκος κ.ά., 337-80. Ρέθυμνο: Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Romeo, I. και E. C. Portale. 1998. *Gortina III. Le sculture*. Padova: Bottega d'Erasmus.
- Sanders, I.F. 1982. *Roman Crete. An Archaeological Survey and Gazetteer of Late Hellenistic, Roman and Early Byzantine Crete*. Warminster: Aris & Philips.
- Sweetman, R. J. 2013. *The Mosaics of Roman Crete. Art, Archaeology and Social Change*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Τσουγκαράκης, Δ. 1987. *Ρωμαϊκή Κρήτη. Στο Κρήτη. Ιστορία και πολιτισμός 1*, επιμ. Ν. Μ. Παναγιωτάκης, 285-336. Κρήτη: Σύνδεσμος Τοπικών Ενώσεων Δήμων & Κοινοτήτων Κρήτης.

Ο Πausanias και η Παλαιά Ελλάδα: περιήγησης, θεωρία, πολιτισμική μνήμη

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ο Πausanias και η Παλαιά Ελλάδα: περιήγησης, θεωρία, πολιτισμική μνήμη	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH44/	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο σεμινάριο εξετάζονται οι κυριότερες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο έργο του περιηγητή Πausανία. Μέσα από το ίδιο το κείμενο, και την παράλληλη εξέταση της σύγχρονης βιβλιογραφίας, το σεμινάριο μελετά τις έννοιες της «περιηγήσεως», της «θεωρίας» σύμφωνα με την ελληνιστική και ρωμαϊκή σκέψη, και τη συγκρότηση της πολιτισμικής μνήμης στην ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα. Ειδικότερα, εξετάζονται θέματα τοπογραφίας, ιστορίας της αρχαίας τέχνης, και πολιτισμικής κριτικής με βάση το έργο του Πausανία και τις προσεγγίσεις της σύγχρονης έρευνας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα σχετικά με το έργο του Περιηγητή Πausανία
- Γνωρίζουν σε βάθος το σχετικό κείμενο και τα μνημεία στα οποία αναφέρεται
- Γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Σύντομο ιστορικό διάγραμμα
- Θεωρητικές προσεγγίσεις
- Τεχνικές οδηγίες
- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του	100

	διδασκτικού εξαμήνου)	
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alcock, S.E. 1996. *Graecia Capta. The Landscapes of Roman Greece*. Cambridge.
- Alcock, S.E. 2002. *Archaeologies of the Greek Past. Landscape, Monuments and Memories (W.B. Stanford Lectures)*. Cambridge.
- Alcock, S.E., J.F. Cherry, και J. Elsner, επιμ. 2001. *Pausanias. Travel and Memory in Roman Greece*. Oxford.
- Arafat, K.W. 1996. *Pausanias' Greece. Ancient Artists and Roman Rulers*. Cambridge.
- Bingen, J. επιμ. 1996. *Pausanias Historien. Huit exposés suivis de discussions, Vandoeuvres-Genève, 15–19 août 1994*. Geneva.
- Elsner, J. 1992. «Pausanias: a Greek pilgrim in the Roman world». *Past&Present* 135.1: 3–29.
- Elsner, J. 1995. *Art and the Roman Viewer. The Transformation of Art from the Pagan World to Christianity*. Cambridge.
- Elsner, J. 2007. *Roman Eyes. Visuality and Subjectivity in Art and Text*. Princeton.
- Habicht, C. 1985. *Pausanias' Guide to Ancient Greece*. Berkeley-Los Angeles.
- Hutton, W. 2005. *Describing Greece. Landscape and Literature in the Periegesis of Pausanias*. Cambridge.
- Παπαχατζής, Ν.Δ. 1963-69. *Παυσανίου, Ελλάδος Περιήγησις*. Αθήνα.
- Pausanias, 1918-1935. *Description of Greece*. Cambridge, MA.
- Pretzler, M. 2007. *Pausanias. Travel Writing in Ancient Greece*. London.

Οικιστική Αρχαιολογία

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(5) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	****	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οικιστική Αρχαιολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	15
Σεμιναριακές εργασίες Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους		

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH773

(6) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοήσουν την σύνδεση υλικού πολιτισμού και κοινωνικής ιστορίας • Γνωρίζουν σε βάθος την αρχιτεκτονική και τοπογραφία των οικιών που έχουν ανασκαφεί στον Ελλαδικό χώρο (Όλυνθος, Πέτρες, Δήλος, Ερέτρια, Αθήνα, Αλιείς, Άλος) • Κατανοήσουν τον εσωτερικό χώρο των αρχαίων οικιών και την καθημερινή ζωή μέσα σε αυτόν • Γνωρίζουν θέματα μεθοδολογίας • Γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία

(7) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή • Σύντομο ιστορικό και αρχαιολογικό διάγραμμα • Θεωρητικές προσεγγίσεις • Παρουσίαση ενδεικτικών αρχαίων οικιών (ανασκαφικά δεδομένα και τρόπος δημοσίευσης) • Τεχνικές οδηγίες • Παρακολούθηση εργασιών • Παρουσιάσεις εργασιών
---

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας (μετά το πέρας του διδακτικού εξαμήνου)	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία

(8) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Allison, P., επιμ. 1999. <i>The Archaeology of Household Activities</i>. London / New York: Routledge • Andrianou, D. 2009. <i>Furniture and Furnishings of Ancient Greek Houses and Tombs</i>. New York: Cambridge University Press • Ault, B. A. και L. Nevett, επιμ. 2005. <i>Ancient Greek Houses and Households: Chronological, Regional and Social Diversity</i>. Philadelphia: University of Pennsylvania Press. • Cahill, N. 2002. <i>Household and City Organization at Olynthus</i>, New Haven / London: Yale University Press • Ducrey, P., I. Metzger και K. Reber. 1993. <i>Eretria VIII. Le Quartier de la Maison aux mosaïques</i>, Lausanne : Editions Payot • Grandjean, Y. 1998. <i>Recherches sur l'habitat Thasien à l'époque grecque</i>, Athènes: Ecole française d'Athènes, Paris : Diffusion de Boccard. • Heilmeyer, W.-D. and W. Hoepfner, eds. 1990. <i>Licht und Architektur</i>. Tübingen: E. Wasmuth. • Humphreys, S. C. 1995. "Women's Stories." Στο <i>Pandora, Women in Classical Greece</i>, επιμ. E. Reeder, 102-110. Baltimore: The Walters Art Gallery • Kramer, C., επιμ. <i>Ethnoarchaeology: Implications of Ethnography for Archaeology</i>, New York: Columbia University Press. • Reber, K. 1998. <i>EretriaX: Die klassischen und hellenistischen Wohnhauser im Westquartier</i>, Lausanne: Editions Payot • Pritchett, W. K. 1956. "The Attic Stelai, Part II." <i>Hesperia</i> 25: 178-317. • Trümper, M. 1998. <i>Wohnen in Delos: Eine baugeschichtliche Untersuchung zum Wandel der Wohnkultur in hellenistischer Zeit</i>, Rahden: Marie Leidorf

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Έγκλημα και τήρηση της τάξης στο ανατολικό τμήμα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Έγκλημα και τήρηση της τάξης στο ανατολικό τμήμα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη των θεσμών τήρησης της τάξης και των μορφών διασάλευσης αυτής στο ανατολικό τμήμα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα προσπαθήσουμε να ανιχνεύσουμε τον ρόλο των διαφόρων φορέων εξουσίας (επαρχιακή διοίκηση, ρωμαϊκός στρατός, πόλεις) στην τήρηση της τάξης, τις ποικίλες μορφές διασάλευσης της τάξης (ληστεία υπαίθρου, αστικό έγκλημα, ταραχές και εξεγέρσεις), καθώς και τις στερεοτυπικές αντιλήψεις περί παρανόμων όπως εμφανίζονται στη γραμματεία της εποχής.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τους όρους «επαρχιακή διοίκηση» και «τοπική διοίκηση».
- Αντιλαμβάνονται τις επιμέρους διαφορετικές μορφές που ήταν δυνατό να λάβει το έγκλημα και η διασάλευση της τάξης.
- Διακρίνουν τον ρόλο διαφορετικών επιπέδων εξουσίας (επαρχιακή, τοπική, ρωμαϊκός στρατός) στην τήρηση της τάξης.
- Κατανοούν τα κοινωνικά αίτια του εγκλήματος και τις μεθόδους αντιμετώπισής του

- στο ανατολικό τμήμα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας .
- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο
- Γνωρίζουν σε βάθος τα σχετικά κείμενα
- Γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
- Σύντομη ιστορική επισκόπηση των μηχανισμών τήρησης της τάξης πριν από την Pax Augusta
- Η τήρηση της τάξης στα ρωμαϊκά χρόνια: ο ρόλος του στρατού.
- Η τήρηση της τάξης στα ρωμαϊκά χρόνια: ο ρόλος της τοπικής διοίκησης των πόλεων
- Μορφές εγκλήματος και αντιμετώπισή τους διά αυτοδικίας.
- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις /Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Blanco-Pérez, A. 2013. «C. Claudius Lucianus: An Eirenarch from Akmonia selected by the proconsul M. Sulpicius Crassus. A Note on SEG 56.1493». *ZPE*186: 190-94.
- Brélaz, C. 2005. *La sécurité publique en Asie Mineure sous le Principat*. Basel: Schwabe.
- Fuhmann, Chr. 2012. *Policing the Roman Empire. Soldiers, Administration, and Public Order*. Oxford-New York: OUP.
- Giannakopoulos, N. 2017. «I. Knidos 34: Attacks against Houses motivated by Interpersonal Differences in the Imperial Period». *Eirene* 53: 335-57.
- Grünewald, T. 2004. *Bandits in the Roman Empire. Myth and Reality*. London – New York: Routledge.
- Harries, J. 2007. *Law and Crime in the Roman World*. Cambridge: Routledge
- Hopwood, K. 1983. 'Policing the Hinterland: Rough Cilicia and Isauria'. Sto S. Mitchell, (ed), *Armies and Frontiers in the Roman and Byzantine Anatolia*. 173-187. Oxford: BAR 156.
- Kelly, B. 2007. «Riot Control and Imperial Ideology in the Roman Empire». *Phoenix* 61: 150-76.
- Kelly, B. 2011. *Petitions, litigation and social control in Roman Egypt*. Oxford: OUP.
- Lewis, N. 1982. *The Compulsory Public Services of Roman Egypt*. Florence: Gonnelli.
- MacMullen, R. 1966. *Enemies of the Roman Order*. Cambridge Mass.: Harvard University Press.
- Shaw, B. D. 1984. «Bandits in the Roman Empire». *Past and Present* 10: 3-52.
- Sönger, P. 2005. «Die Eirenarchen im römischen und byzantinischen Agypten». *Tyche*20: 143-204.
- Wolff, C., 2003. *Les Brigands en Orient sous le Haut-Empire Romain*. Rome: Ecole Française de Rome.
- Yannakopoulos, N. 2003. «Preserving the Pax Romana: The Peace Functionaries in Roman East». *Mediterraneo Antico* VI 2: 825-906.

Ρωμαϊκή εξουσία και τοπικές κοινωνίες

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ρωμαϊκή εξουσία και τοπικές κοινωνίες	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	...

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη των σχέσεων οι οποίες αναπτύχθηκαν μεταξύ των τοπικών κοινωνιών της ελληνορωμαϊκής ανατολή και της ρωμαϊκής εξουσίας. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα προσπαθήσουμε να ανιχνεύσουμε την επίδραση της ρωμαϊκής εξουσίας στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική και πολιτισμική εξέλιξη των κοινωνιών του ανατολικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανοούν τους όρους «εκρωμαϊσμός», «ρωμαϊκό νόμισμα», «ρωμαϊκά πολιτικά δικαιώματα» και «ρωμαϊκές αποικίες». • Αντιλαμβάνονται τις ποικιλόμορφες σχέσεις που αναπτύχθηκαν μεταξύ τοπικών κοινωνιών και φορέων της ρωμαϊκής εξουσίας σε οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό επίπεδο . • Διακρίνουν τις διαφορετικές εκφάνσεις του εκρωμαϊσμού. • Κατανοούν τις τεχνικές κατασκευής ενός γλυπτού έργου, καθώς και τα ζητήματα που αφορούν την εμπορική τους διακίνηση (εξαγωγές) σε όλη την έκταση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.. • Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο • Γνωρίζουν σε βάθος τα σωζόμενα μνημεία και τα σχετικά κείμενα • Γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών. • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. • Αυτόνομη εργασία. • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών • Σύντομο ιστορικό διάγραμμα: η σταδιακή επιβολή της ρωμαϊκής εξουσίας • Η διάδοση του ρωμαϊκού νομίσματος και των ρωμαϊκών πολιτικών δικαιωμάτων • Τοπικές ελίτ και ρωμαϊκή εξουσία • Πολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνέπειες της ρωμαϊκής εξουσίας στις τοπικές κοινωνίες της ελληνορωμαϊκής Ανατολής. • Παρακολούθηση εργασιών • Παρουσιάσεις εργασιών • Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων
---

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις /Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aneziri, S. 2008. «World Travellers: the Associations of Artists of Dionysus». Στο *Wandering poets in Ancient Greek Culture*, επιμ. R. Hunter και W. Rutherford, 217-236. Cambridge: CUP.
- Burnett, A.M. και M. Crawford, επιμ. 1987. *The Coinage of the Roman World in the Late Republic*. Proceedings of a Colloquium held at the British Museum in September 1985. BAR-IS 326. London: BAR.
- Fournier, J. και M.-G. Parissaki, επιμ. 2018. *Les communautés du Nord Égéen au temps de l'hégémonie romaine. Entre ruptures et continuités*. Μελετήματα 77. Αθήνα: The National Hellenic Research Foundation (κυρίως άρθρων Delev και Parissaki).
- Fuhrmann, C. 2012. *Policing the Roman Empire. Soldiers, Administration and Public Order*. Oxford: OUP.
- Grandjean, C., επιμ. 1997. *De la drachme au denier*. *Topoi* 7.1: 7-163.
- Ivanov, R. και G. von Bülow, G. 2008. *Thracia. Eine römische Provinz auf der Balkanhalbinsel (Orbis Provinciarum)*. Mainz: von Zabern.
- Kantiréa, M. 2007. *Les Dieux et les Dieux Augustes: le culte impérial en Grèce sous les Julio-claudiens et les Flaviens: études épigraphiques et archéologiques*. Μελετήματα 50. Αθήνα: The National Hellenic Research Foundation.
- Price, S. R. F. 1984. *Rituals and Power: The Roman imperial cult in Asia Minor*. Cambridge: CUP.
- Quaß, Fr. 1993. *Die Honoratiorenschicht in den Städten des griechischen Ostens: Untersuchungen zur politischen und sozialen Entwicklung in hellenistischer und römischer Zeit*. Stuttgart: F. Steiner.
- Rizakis, A. 2017. «De Buthrôte et Patras à Dymé: les colonies de “substitution” ou

l'expression du pragmatisme romain face aux oppositions indigènes». Στο *L'héritage grec des colonies romaines d'Orient: interactions culturelles dans les provinces hellénophones de l'empire romain*, επιμ. C. Brélaz, 77-92. Paris: De Boccard.

- Sherwin-White, A.N. 1973². *The Roman citizenship*, Oxford: Clarendon Press.
- Whitmarsh, T. επιμ. 2010. *Local Knowledge and Microidentities in the Imperial Greek World*, New York: CUP.
- Μπουραζέλης, Κ. 1976. «Η ρωμαϊκή δημόσια οικονομία (200 π.Χ. - περ. 235 μ.Χ.)», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους τόμος ΣΤ': Ελληνισμός και Ρώμη*. 68-83 και 616-617. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών
- Νίγδελης, Π. Μ. 2006. «Η Ρωμαϊκή Μακεδονία (168 π.Χ. – 284 μ.Χ.)». Στο *Ιστορία της Μακεδονίας*, ΙΜΜΑ, Θεσσαλονίκη 2006, ψηφιακός δίσκος <http://www.imma.edu.gr/imma/history/03.html> (σύντομη εισαγωγή στην ιστορία και τους θεσμούς της ρωμαϊκής Μακεδονίας).
- Χέλμης, Α. 1997. *Nomen. Συμβολή στη μελέτη του ανθρωπωνυμίου στο ρωμαϊκό δίκαιο*. Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.

Πολιτικά, κοινωνικά και θρησκευτικά φαινόμενα της ελληνιστικής εποχής: οι επιγραφικές μαρτυρίες

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτικά, κοινωνικά και θρησκευτικά φαινόμενα της ελληνιστικής εποχής: οι επιγραφικές μαρτυρίες	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες Επισκέψεις σε Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους	3	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας)	

ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	στα αγγλικά)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη σημαντικών φαινομένων που χαρακτηρίζουν την ελληνιστική περίοδο. Η περίοδος που ξεκινά με την εκστρατεία του Αλέξανδρου και εκτείνεται μέχρι τη ναυμαχία στο Άκτιο είναι μια περίοδος ραγδαίων μεταβολών σε πολλά επίπεδα. Οι ελληνικές πόλεις και συμπολιτείες συνυπάρχουν πλέον με τα ελληνιστικά βασίλεια, η οικονομία αποκτά νέες δαστάσεις, οι κοινωνίες γίνονται πιο σύνθετες και μετασχηματίζονται, στον θρησκευτικό τομέα εμφανίζονται νέες ενδιαφέρουσες επιλογές και οι παλαιές λατρείες αποκτούν νέο περιεχόμενο. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα προσπαθήσουμε να ανιχνεύσουμε τα φαινόμενα αυτά μεμονωμένα και στους μεταξύ τους συσχετισμούς.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανοούν την πολυεπίπεδη εξέλιξη του ελληνικού κόσμου από τους κλασικούς στους ελληνιστικούς χρόνους. • αντιλαμβάνονται και αναλύουν τις αιτίες αυτής της εξέλιξης. • διακρίνουν και να ερμηνεύουν τις συνέχειες και τις ασυνέχειες. • κατανοούν την αλληλεπίδραση της κοινωνίας, της οικονομίας και της πολιτικής. • να τοποθετούν τις ανθρώπινες θρησκευτικές αντιλήψεις στον ιστορικό τους περίγυρο. • πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο • γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών • Σύντομο ιστορικό διάγραμμα • Οι ελληνιστικές πόλεις και οι σχέσεις τους με τους ηγεμόνες • Φαινόμενα των ελληνιστικών κοινωνιών • Ζητήματα της ελληνιστικής οικονομίας • Παλαιές και νέες λατρείες στον ελληνιστικό κόσμο • Παρακολούθηση εργασιών • Παρουσιάσεις εργασιών • Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων
--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις /Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Επισκέψεις σε Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους	10
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	30
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Ager, Sh. L. και R. A. Faber, επιμ. 2013. <i>Belonging and Isolation in the Hellenistic World</i>. Toronto: University of Toronto Press. • Archibald, Z. et al., επιμ. 2001. <i>Hellenistic Economies</i>. London – New York: Routledge. • Bugh, G., επιμ. 2006. <i>The Cambridge Companion to the Hellenistic World</i>, Cambridge: CUP. • Bulloch, A. W. και E. Gruen, επιμ. 1994. <i>Images and Ideologies: Self-definition in the Hellenistic World</i>. Berkeley: University of California Press • Chaniotis, A. 2005. <i>War in the Hellenistic World: A Social and Cultural History</i>. Oxford: Blackwell • Ferrary, J.-L. 1988. <i>Philhellénisme et Impérialisme. Aspects idéologiques de la conquête romaine du monde hellénistique</i>. BEFAR 271. Paris: Ecole française de Rome • Erskine, A., επιμ. 2003. <i>A Companion to the Hellenistic World</i>, Oxford: Blackwell • Gauthier, Ph. 1985. <i>Les cités grecques et leurs bienfaiteurs</i>. BCH Suppl. 12. Athènes: Ecole française d'Athènes • Kallet-Marx, R. M. 1995: <i>Hegemony to Empire. The Development of the Roman Imperium in the East from 148 to 62 B.C.</i> Hellenistic Culture and Society 15. Berkeley: University of California Press • Souza, Ph. de. 1999. <i>Piracy in the Graeco-Roman World</i>, Cambridge: CUP • Stavrianopoulou, E., επιμ. 2013. <i>Shifting Social Imaginaries in the Hellenistic Period: Narrations, Practices, and Images</i>. Mnemosyne Suppl. 363. Leiden: Brill
--

Τρέχοντα ερευνητικά προβλήματα ελληνιστικής και ρωμαϊκής ιστορίας

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	1820	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τρέχοντα ερευνητικά προβλήματα ελληνιστικής και ρωμαϊκής ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Σεμιναριακές εργασίες	3	15	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη τρεχόντων ζητημάτων που απασχολούν την έρευνα της ελληνιστικής και ρωμαϊκής ιστορίας. Το σεμινάριο βασίζεται στην ενδελεχή εξέταση κυρίως επιγραφικών, αλλά και άλλου είδους (γραμματειακών, νομισματικών) πηγών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τη σημασία βασικών τρεχόντων ιστορικών προβλημάτων για τη έρευνα της ελληνιστικής και της ρωμαϊκής εποχής .
- Αντιλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των υπό εξέταση ιστορικών πηγών.
- Εντάσσουν τα υπό εξέταση ερευνητικά ζητήματα στο ευρύτερο ιστορικό, πολιτικό και κοινωνικό τους πλαίσιο.
- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο
- Γνωρίζουν σε βάθος τα σχετικά κείμενα
- Εντοπίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
- Τρέχοντα ερευνητικά ζητήματα της ελληνιστικής ιστορίας
- Τρέχοντα ερευνητικά ζητήματα της ρωμαϊκής ιστορίας
- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	40
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	75
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	120
	Συγγραφή εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I. Ελληνιστική Ιστορία / Hellenistic History

- Gehrke, H.-J. 1990 (2000). *Geschichte des Hellenismus*, München (ελλ. μετ. Αγγ. Χανιώτη, εποπτεία Κ. Μπουραζέλη, Αθήνα). Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.
- Green, P. 1990. *From Alexander to Actium. The Historical Evolution of the Hellenistic Age*. Berkeley: University of California Press.
- Préaux, Cl. 1978. *Le monde hellénistique. La Grèce et l' Orient (323-146 av. J.-C.)*, I-II. Paris: P.U.F.
- Hipley, G. 1999. *The Greek World after Alexander (323-30 BC)*. London.

- Walbank, F.W. 1993. *The Hellenistic World*, Glasgow (ελλ. μετ. Τ. Δαρβέρη, επιμ.Λ. Μυλωνόπουλου - Π. Νίγδελη, Θεσσαλονίκη). Θεσσαλονίκη: BANIAS
- Walbank F.W. et al., επιμ. *The Cambridge Ancient History*2: τ. VII.1, *The Hellenistic World*. Cambridge: CUP.
- Will, É. 1982. *Histoire politique du monde hellénistique (323-30 av. J.-C.)*, I-II, Nancy: Université de Nancy.

II. Ρωμαϊκή Ιστορία/ Roman History

- Μπουραζέλης, Κ. 2017. *Οι τρόφιμοι της λύκαινας. Συνοπτική ιστορία των Ρωμαίων και της πολιτείας τους από την ίδρυση της Ρώμης έως και την εποχή του Διοκλητιανού (753 π.Χ.-305 μ.Χ.)*, Αθήνα: ΜΙΕΤ.
- Bengtson, H. 1982. *Grundriß der römischen Geschichte mit Quellenkunde. I. Republik und Kaiserzeit bis 284 n. Chr.* München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.
- Crawford, M. 1992. *The Roman Republic*. Cambridge (Mass.): Harvard University Press.
- Dahlheim, W. 1992. *Die griechisch-römische Antike 2. Stadt und Imperium: Die Geschichte Roms und seines Weltreiches*. Paderborn: F. Schöningh.
- Jacques, F. και J. Scheid, 1990. *Rome et l'intégration de l'Empire (44 av. J.-C.-260 ap. J.-C.)*.1. *Les structures de l'empire romain*. Paris: PUF.
- Garnsey, P. και R. Saller, 1987. *The Roman Empire. Economy, Society and Culture*. Berkeley: University of California Press.
- Goodman, M. 1997. *The Roman World (44 BC-AD 180)*. London: Routledge.
- Lintott, A. 1993. *Imperium Romanum. Politics and Administration*. London: Routledge.
- Rostovteff, M. 1957. *The Social and Economic History of the Roman Empire*, Second edition revised by P. M. Fraser. Oxford: Clarendon Press.